

II. Jelentés az E. M. E. érem- és régiségtáráról.

Tisztelt közgyűlés!

Az Erdélyi Országos Múzeum érem- és régiségtára az 1904. év folyamán gyarapodott 433 drb éremmel és 687 drb régiséggel. Az érmekek közül 385 drb ajándék, 48 drb vétel. A régiségekből 563 drb ajándék, 124 drb pedig vétel útján került intézetünkbe.

Szívesen szólnék e szerzemények természetéről, mert közöttük nem egy igazán elsőrendű darabot teszen és különösen az ötvös-művességre vonatkozó emlékek csoportja bővült sok olyan tárggyal, a melyeknek méltatásával szívesen foglalkoznék s talán a t. közgyűlés is érdeklődéssel hallana azokról egyet-mást. Egyletünk igazgató választmányában azonban úgy a múlt évben, mint a jelenben is határozott kifejezést nyert az az óhajtás, hogy a táruk jelentéseit szabják rövidre az igazgatók. A gyarapodás természetének méltatásától tehát tartózkodom.

Azon túl igen rövidre foghatom jelentésemet. Örvedetes tény, hogy a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister úr folyósította az 1904. évre szóló állami segélyt és ebből osztályunknak 4500 koronát juttatott. Igaz, ez az állami segély csak az 1904. év vége felé jutott kezeinkhez és így az évi munkaprogramm megállapítására befolyással nem volt. De mégis lehetségessé tette, hogy azon adósságaink egy részét kifizethessük, a melyeket olyan tárgyak megvásárlása miatt kellett csinálnunk, a mely tárgyakat elszalasztanunk igazán bűn lett volna.

Osztályunk életéből egyéb jelenteni valók nincsen. A t. közgyűléstől kiküldött vizsgáló biztosok jelentést fognak tenni annak állapotáról és e jelentésből ki fog tűnni, hogy semmi sem változott. A mit az osztály életéről, a gyűjtemények elhelyezéséről és azoknak állapotáról korábbi jelentéseimben elmondtam, az mind ma is úgy van és úgy is lesz mindaddig, míg az egészségesebb állapotok megteremtéséhez szükséges eszközök rendelkezésünkre nem bocsáttanak.

Végül hálás szívvel említem meg azoknak neveit, a kik intézetünket ajándékokkal gyarapították, ú. m. :

Aczél Gyula	Cziriák József	Özv. Gámentzi Mártonné
Dr. Ambrus Pál	Csernó István	Gonosz Miklós
Argai Zsigmond	Csorba Rudolf	Dr. Gyalui Farkas
Balogh Béla	Dávid Béla	Br. Gyórfy Géza
Bálint Jenő	Gr. Eszterházy Jánosné	Dr. Haller Károly
Dr. Békésy Károly	Dr. Farkas Géza	Hanák Kolos
Ifj. Biás István	Fehérváry Mihály	Igaz Lajos
Br. Bornemisza Károly	Főző Lila	Jakó Pál
Czégeni József	Fülep Béla	Jónász Emil

Kelemen Lajos	Martian Julián	Szentpéteri György
Kholen Márta	Matusch Endre	Dr. Sztancsek Zoltán
Kolozsvári Sz.-Ferencz-	Nyárádszentháromsági	Sztripszky Hiadorné
rendi zárda	róm. kat. egyház	Ternajgó József
Kovács Ede	Dr. Orient Gyula	Dr. Tóth Endre
Kovács Endre	Ornstein József	Özv. E. Ujváry Károlyné
Dr. Kozma Imre	Rajka Árpád	Valentini Antal
Kolozsvári unit. egyház	Dr. Richter Aladár	Dr. Vályi Gábor
Köblös Zoltán	Sárga János	Gr. Wass Albert
Kristó Imre	Seszták János	Br. Wesselényi Miklós
Lux Kálmán	Id. Simonfi István	Winterfeld Nándor
Majoros Lajos	Stenner Frigyes	Wolf Sándor

Kolozsvár, 1905. május 21.

DR. PÓSTA BÉLA,
egyetemi ny. r. tanár,
igazgató.

ÚJ KÖNYVEK.

Böhm Károly: Az „Idea“ és „Ideál“ értékelméleti fontossága. (Különnyomat a M. Filozófiai Társaság Közleményeinek XV. füzetéből). Budapest, 1905. 8-r. 35 l.

Banczik Samu: Nagyajtai és Miklósvárszéki Cserei Mihály (Doktori értekezés). Kolozsvár, 1905. 83 l.

Bartók György dr.: Az igazak örökké élnek. Dr. gróf Kuun Géza koporsója fölött. Kolozsvárt, 1905. 8-adrét 7. l.

Büchler Rózsa: Schiller Wilhelm Tell-jének keletkezési történelme. A költő halálának centenáriuma alkalmából. (Doktori értekezés.) Kolozsvár, 1905. 8-adr. 37 l.

Csokonai Vitéz Mihály válogatott munkái. A költő halálának százados évfordulójára kiadta a Csokonai-kör, sajtó alá rendezte *Kardos Albert* a Csokonai-kör titkára. Debreczen 1905. 8-adr. 176. képekkel.

Dobos Ferencz: Az Ádria uralmának kérdése a XIV-ik században. (Doktori értekezés). Kolozsvár, 1905. 8-adrét. 84 l.

Dézsai Lajos dr.: Balassa és Rimay Istenes énekeinek bibliographiája. (31 hasonmással.) Budapest, 1905. 8-adrét 104 l.

Dézsai Lajos: Az irodalomtörténet módszerei. I. rész. Budapest, 1904. 8-adr. 108 l. Ára 2 kor.

Dézsai Lajos: Adatok a mértékes verselés történetéhez (Magyar István versei 1600-ból.) Budapest, 1904. 8-adr. 11 l. Ára 50 fillér.

Dézsai Lajos: A magyar irodalomtörténeti kutatás feladatairól. (M. Irodalomtört. Értekezések. Szerk. *Dézsai Lajos*. 1. füzet.) Budapest, 1904. 8-adr. 23 l. Ára 1 kor.

Dézsai Lajos: Mikes fordításairól. (U.-ott 3. f.) Budapest, 1905. 8-adr. 20 l. Ára 1 kor.

Dézsi Lajos: Mankóczy István viselt dolgai. (U.-ott 4. füz.) Budapest, 1905. 8-adr.

Eisler Mátyás dr.: Maimuni és az Agada. (Különnyomat a „Bloch Mózes emlékműből.”) Budapest, 1905. 8-adr. 16 l.

Görög Ferencz dr.: Báthory Gábor és Bethlen viszonya a két oláh vajdasághoz. (Különnyomat az Erdélyi Múzeumból.) Kolozsvár, 1905. 8-adrét. 32 l.

Hegedűs István: Petrarca „Szózatja” és egyik latin költői levele. (Akad. Értekezések a nyelv- és széptud. köréből XIX. k. 6 sz.) Budapest, 1905. 8-adr. 21 l. Ára 50 fill.

Karácsonyi János dr.: A székelyek hun eredetének kérdése. (Akad. Értekezések a tört. tudományok köréből.) Budapest, 1905. 8-adr.

Kiss Mór dr.: Elmélet, gyakorlat és hazai jogi oktatásunk reformja. Rectori székfoglaló. Kolozsvár, 1905. 8-adr. 27 l.

Kiss Menyhért: Verőfényes emberek. Budapest, (Singer és Wolfner bizománya.) 1905. kis 8-adrét 159 l.

Lersch Ernő: A „Gründler” nyelvjárás alaktani sajátosságai, egybevetve az újfelnémet irodalmi nyelvvél. (Doktori értekezés.) Kolozsvár, 1904. 8-adrét 31 l.

Nielsen Konrád dr.: A lapok Norvégiában. (Különnyomat az Erdélyi Múzeumból. Kolozsvár, 1905. 8-adr. 44 l.

Notter Antal: A Szent-István-Társulat története. Ötvenedik rendes közgyűlése alkalmából a társulat megbízásából írta —. Budapest, 1904. Stephaneum kny. nagy 8-r. 266 l. Ára 3 kor.

Ottenthal (E. von —): Das k. k. Institut für österreichische Geschichtsforschung, 1854—1904. Festschrift zur Feier des fünfzigjährigen Bestandes von —. Wien, 1904. Adolf Holzhausen. 8-r. 96 l.

Pozsony vármegye: A Magyarország vármegyei és városai állandó munkatársai központi bizottságának felügyelete alatt írták a Pozsony-vármegyei helyi munkatársak.

Péter János dr.: Erasmus iskolai könyvei. (Különnyomat a „M. Paedagogia” 1904. évf.) Budapest, 1904. 8-adr. 28 l. Ára 1 kor.

Rácz Gyula: Gazdasági önállóság alkotja meg nemzeti és világ gazdasági függetlenségünket. Budapest, 1905. 8-adr. 126 l. Ára 2 kor.

Ráth György: Az iparművészet könyve. A magyar iparművészeti társulat megbízásából szerkeszti —. Második kötet. Budapest, 1905. Athenaeum kny. nagy 8-r. 4, 646 l., 527 szöveggéppel és 86 műmelléklettel.

Récsey Viktor: Ősnyomtatványok és régi magyar könyvek a pannoniáknál könyvtárban. (Incunabula et hungarica antiqua in bibliotheca S. Montis Pannoniae). Leírta és meghatározta —. Budapest, 1904. Hunyadi Mátyás kny. 8-r. 2, XVI. 240, 2, 212, 4 l. Két hasonmással.

Sass Béla: A debreczeni protestáns egyetem ügyében a Tiszántúli ev. ref. egyházkerület közgyűlése által a II-ik budapesti ev. ref. orsz. zsinathoz intézett fölterjesztés. Debreczen, 1905. 8-adrét 15 l.

Simonyi Zsigmond: A Nyelvtörténeti Szótárról, I. Bartha József, Melich János és Szilasi Móricz közreműködésével írta —. Budapest, 1905. Athenaeum kny. 8-r. IV, 123 l. (Nyelvészeti füzetek. Szerk. Simonyi Zsigmond 15). Ára 1 kor.

Schneller István: Az egyetemi seminariumok ügyében a kolozsvári m. kir. Ferencz József tudományegyetem philosophiai kara elé terjesztett javaslat. Kolozsvár, 1905. 8-adrét 36 l.

Sebestyén Gyula dr.: A magyar honfoglalás mondái. Millenniumi díjjal jutalmazott pályamű. II. kötet. Kiadja a Kisfaludy-Társaság. Budapest, 1905. kis 8-adrét. 546 l. Ára füzve 6 kor., vászonkötésben 7 kor. 60 fillér.

Sörös Pongrácz: A bakonybéli apátság története. II. A Pannonhalmától való függés kora 1548-tól napjainkig.

Szabó Dezső: A magyar országgyűlések története. 1519—1524. Makó, 1904. Gaál László kny. 8-r. 34 l.

Szabó László (Bártfai): Ghymesi Forgách Ferencz, 1535—1577. 228 l. A M. Történelmi Társulat kiadása. Budapest, 1904. Athenaeum kny. 8-r. 4, 10 önálló melléklettel s a szövegbe nyomott képekkel. (Magyar Történeti Életrajzok, 1904. XX. évf. 1—2. füzet.) Ára 6 kor. 40 fill.

Szabó László (Bártfai): Ghimesi Forgách Ferencz váradi püspök évkönyvei, tekintettel művelődéstörténeti adataira. Schwartzner-díjjal jutalmazott pályamunka. Budapest, 1904. Athenaeum kny. 8-r. 201 l. (Művelődéstörténeti értekezések, 11 sz.) Ára 3 kor.

Szádeczky Lajos dr.: A bujdosó kuruczok emlékei Törökországban. (Különnyomat a Századok 1904. évf.) Budapest, 1904. 8-adr. 44 l.

Szádeczky Lajos dr.: Dr. gróf Kuun Géza emlékezete. (Különnyomat az Erdélyi Múzeumból). Kolozsvár, 1905. 8-adr. 14 l.

Szeghy Ernő: Japán. Történelmi, föld- és néprajzi vázlatok. Budapest, 1905. Stephaneum kny. 8-r. 182, 2 l. 18 szöveggéppel. Ára 2 kor.

Szekfü Gyula: Adatok Szamosközi István történeti munkáinak kritikájához. Budapest, 1904. Bareza József kny. 8-r. 86. 2 l.

Szendrei János: Miskolez város története, 1003—1800. Kiadja a város közönsége. Miskolez, 1904. Forster, Klein és Ludvig kny. Nagy 8-r. 12, 733, 2. l. 5 táblával s a szövegbe nyomott képekkel. (Miskolez város története és egyetemes helyírata. Második kötet.)

Thót László dr.: Skandinávia a középkor végéig. Budapest, 1905. 8-adr. 48 l.

Tárczy Károly: Nagy Péter czár és Magyarország. (Doktori értekezés.) Munkács, 1905. 8-adr. 94 l.

Téglás Gábor: A dobrudzsai emlékek jelentősége Dácia történetében. Budapest, 1905. 8-adr. 17. l.

Wolfner Pál dr.: Osztályharcok a XIX. században. Budapest, 1905. kis 8-adr. 135 l. Ára 2 kor.

Zalai János: Janus Pannonius mint utánzó. (Nyelvi szempontból, tekintettel a klasszikus költőkre és prózáírókra.) Fogaras, 1905. 8-adrét. 102. l.